

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 662/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť P. D. vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 9 Nt/9/2014 z 5. augusta 2014 a uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 209/2014 z 25. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. septembra 2014 doručená sťažnosť P. D. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Dolný Kubín

(ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Nt/9/2014 z 5. augusta 2014 a uznesením ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 209/2014 z 25. marca 2014.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 9 T/50/2011-2009 z 28. júla 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 To/89/2011-2057 z 25. októbra 2011 uznaný vinným zo spáchania pokračujúceho obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 3 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a iné, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 14 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím uznesením sp. zn. 1 Tdo 4/2012 z 21. marca 2012 odmietol sťažovateľom podané dovolanie. V ďalšom sa sťažovateľ podaním z 23. marca 2013 domáhal na okresnom súde povolenia obnovy konania v jeho právoplatne skončenej trestnej veci. Tento návrh okresný súd svojím uznesením č. k. 9 Nt 4/2013-44 z 1. augusta 2013 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos/96/2013-55 z 26. septembra 2013 podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietol. Následne sa sťažovateľ obrátil so sťažnosťou na ústavný súd a domáhal sa preskúmania rozhodnutí všeobecných súdov týkajúcich sa obnovy konania. Ústavný súd svojím uznesením sp. zn. III. ÚS 209/2014 z 25. marca 2014 odmietol sťažovateľom podanú sťažnosť, a to vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu sp. zn. 9 Nt 4/2013 z 1. augusta 2013 z dôvodu nedostatku svojej právomoci a vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 Tos/96/2013 z 26. septembra 2013 z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. Svojím písomným podaním doručeným okresnému súdu 15. apríla 2014 sťažovateľ opätovne žiadal okresný súd o povolenie obnovy konania v jeho právoplatne skončenej trestnej veci, a to vo svetle nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, ktorým bola vyhlásená za protiústavnú časť asperačnej zásady vyplývajúcej z § 41 ods. 2 Trestného zákona, podľa ktorej mu bol aj ukladaný trest odňatia slobody (obdobne to bolo aj v podaní z 23. marca 2013, pozn.) v predošlom prípade. Okresný súd svojím uznesením sp. zn. 9 Nt/9/2014 z 5. augusta 2014 rozhodol o zamietnutí sťažovateľom podaného návrhu na povolenie obnovy konania podľa § 399 ods. 2 Trestného

poriadku. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 5. augusta 2014 z dôvodu, že sťažovateľ proti nemu nepodal riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku. V ostatnom podal sťažnosť na ústavnom súde, ktorou brojil proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 9 Nt/9/2014 z 5. augusta 2014 a proti uzneseniu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 209/2014 z 25. marca 2014.

4. V petite podanej sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo ods. P. D. podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy..., ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... Uznesením Ústavného súdu... sp. zn. III. ÚS 209/2014-13 zo dňa 25.03.2014 a Uznesením Okresného súdu v Dolnom Kubíne sp. zn. 9Nt/9/2014-39 zo dňa 05.08.2014, porušené bolo.

2. Zrušuje sa Uznesenie Ústavného súdu... sp. zn. III. ÚS 209/2014-13 zo dňa 25.03.2014 a Uznesenie Okresného súdu v Dolnom Kubíne sp. zn. 9Nt/9/2014-39 zo dňa 05.08.2014, a vec sa vracia Okresnému súdu v Dolnom Kubíne, aby v nej znovu konal a rozhodol.“

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A

K namietanému porušeniu základných práv a slobôd uznesením ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 209/2014 z 25. marca 2014

7. Podľa čl. 133 ústavy proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok. Vzhľadom na túto ústavnú normu zákon vyriešil otázku podávania opravných prostriedkov v konaní pred ústavným súdom tak, že podľa § 24 písm. c) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa ním navrhovateľ domáha preskúmania rozhodnutia ústavného súdu.

8. Z obsahu podania sťažovateľa je zrejmé, že jeho cieľom je dosiahnuť opätovné prerokovanie jeho sťažnosti vo veci, ktorá bola vedená na ústavnom súde pod sp. zn. III. ÚS 209/2014 a o ktorej ústavný súd svojím uznesením z 25. marca 2014 právoplatne aj rozhodol. Konanie pred ústavným súdom ako nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je v dôsledku zvolenej podoby špecializovaného a koncentrovaného modelu ústavného súdnictva v Slovenskej republike konaním jednoinštančným a rozhodnutia ústavného súdu sú (okrem výnimiek uvedených v čl. 133 za bodkočiarkou ústavy, ktoré sa však netýkajú podanej sťažnosti, pozn.) konečné a záväzné pre všetky orgány verejnej moci, fyzické osoby alebo právnické osoby, ktorých sa týkajú. Právomoci a pôsobnosť, ktoré má ústavný súd ústavou a zákonom o ústavnom súde presne vymedzené, nemôže prekračovať. V nadväznosti na to ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že medzi jeho oprávnenia nepatrí rozhodovanie o opravných prostriedkoch vo všeobecnosti „a fortiori“ o opravných prostriedkoch, ktorými sa fyzické osoby alebo právnické osoby domáhajú preskúmania rozhodnutí ústavného súdu, proti ktorým podľa čl. 133 ústavy a podľa § 24 písm. c) zákona o ústavnom súde žiaden opravný prostriedok

nie je prípustný. Ústavný súd preto aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol pre jej neprípustnosť [§ 24 písm. c) zákona o ústavnom súde].

II.B

K namietanému porušeniu základných práv a slobôd uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Nt/9/2014 z 5. augusta 2014

9. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

10. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

11. Ústavný súd predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp

minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

12. V danom prípade podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd v systéme všeobecných súdov účinne poskytuje, keďže proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 9 Nt/9/2014 z 5. augusta 2014 mohol podať sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku ako riadny prostriedok nápravy.

13. Ústavou daná právomoc neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je táto založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak v danom prípade fyzická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Aj podľa stabilnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v okolnostiach veci Trestným poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

14. Ako to z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Keďže proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 9 Nt/9/2014 z 5. augusta 2014 bolo možné podať sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľa mal krajský súd ako súd sťažnostný, čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Z uvedených dôvodov bola preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnutá z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prorokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Nad rámec uvedeného ústavný súd už len podotýka, že

v súčasnom období bude okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Nt/15/2014 opätovne rozhodovať o sťažovateľovom ďalšom návrhu na povolenie obnovy konania v jeho právoplatne skončenej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014